

HS - उपन्यास रचना

भारतीय विज्ञान परम्परा

अनुक्रमणिका

→ आमुखम्

→ प्राचीनभारतीयः सस्य विज्ञानं

→ भारतीयः विज्ञान वैविध्यम्

→ भारतीय विज्ञाने संस्कृतेः प्राधान्यम्

→ चन्द्रायान् द्रव्यस्य विज्ञानम्

→ आर्यभट्टस्य आर्यभटीयम्

→ नूतनकाल शास्त्रपुरोगति विद्याभ्याससंज्ञा

→ उपसंहारम्

आमुखम्

एष्वमुख्ये विद्यमानास्तु देशेषु अतिविशालं
देशं भवति भारतम् । भारतस्य देशे इत्यनेन
भारतम् नाम आगतम् । विष्णुपुराणे एतत्
प्रतिपाद्यति । भारतीय विज्ञान मेशला प्रतिदिनं
पुरोगतिः अनद्यतम् । लोक शब्दे भारत देशम्
विज्ञान सम्पुष्टम् अस्ति । भारतस्य प्रकृश

സാങ്കേതികത്വം ഏതാ വിജ്ഞാൻ വിജ്ഞാൻ
കാണാൻ ഭവതി ।

ഉത്തരം യാതാ സമുദ്രം
ദിമാർദ്യം ദക്ഷിണം
വർഷം താ മാതാ നാമ
മാതാ യാതാ ഭവതി ।

ഇതി വാർദ്യം സർവ്വം ജാതിം । ജാതിം । മാതാ അർദ്ധ
അർദ്ധം । ഇതി പ്രസിദ്ധം । അതി ।

പ്രാപ്തമാതാ: സർവ്വ വിജ്ഞാൻ

പ്രാപ്തമാതാ: സർവ്വസംരക്ഷണം കർമ്മശക്തി:
അതി । താ തുലസി, നിമ്ബ: , ഇരിട്ട, അമലകി
ഇത്യേത: അർദ്ധം: ഗുഹാ ശിപിത: । തുലസി
വിവർദ്ധിനി , നിമ്ബ: വൃണാശക: , ഇരിട്ടാ സർവ്വവിവർദ്ധിനി
സർവ്വവിവർദ്ധിനി , അമലകി അർദ്ധപ്രകാശിനി ഭവതി ।
ഏതാ ജ്ഞാൻ പ്രാപ്തമാതാ: അതി । താ
പര്യവേഷണം സംരക്ഷണസ്യ പ്രാധാന്യം ജ്ഞാൻ അനേക
ഗ്രന്ഥാ: വിശിഷ്ടവന്ത: ।
തस्मिन् एकम् ഭവതി - സുഖം

മഹാകവ്യേ 'വൃക്ഷാർക്ക' । एतत् ग्रन्थे
नरुमहिमा, पथीवरण संरक्षणम्, वीजसंरक्षणम्
इत्यादयः विस्तरेण प्रतिपाद्यते ।

नूतनकाले प्रकृति संरक्षणाय स्थापितवन्तः
अनेक क्षेताः सन्ति । अस्माकं भासम्
सस्य विज्ञान विषये प्रगतिः प्राप्नुवन्ति ।

माधवीर्णः सन्तु औषधी
मधुमान ना वनस्पतिः ।

भासीय विज्ञान विविधम्

भारते अनेकविध विज्ञान क्षेत्राः आसन् ।

- शास्त्र क्षेत्रः
- आरोग्य क्षेत्रः
- व्यापार-व्यवसाय क्षेत्रः
- विद्याभ्यास क्षेत्रः
- साहित्य क्षेत्रम्

इत्यादयः प्रमुखाः आसीत् । अस्मिन् संपादक
युगे एतेषां क्षेत्रेष्वपि अत्यन्तवैद्विगम्
भवति डिजिटल - मीडिया, सामूहिक माध्यमम्,
निर्मित बुद्धिः इत्यादयः ।

भारतीय विज्ञान संस्कृतेः प्राधान्यम्

भारतीय विज्ञाने अस्माकं संस्कृतिः

महती स्थानं भवति। अस्माकं संस्कृतेः स्वच्छता,

स्वभावः इत्यादयः मुख्यधर्माः भवति।

संस्कृतेः परिपालनं विषयं संस्कृतभाषायाः महत्त्वम्

महत् अस्ति। अस्माकं संस्कृतेः अविभाज्यधर्माः

भवति 'वशुकैवकुटुम्बकम्', मर्त्यं नावृक्षो भवः,

पितृदेवा भवः, आचार्य देवा भवः, अतिथि देवा भवः,

राष्ट्रदेवा भवः, सत्यं वदाम' इत्यादयः संस्कृत

भाषायाः आसीत्।

नूतनकाले अस्माकं संस्कृतिः दूषिताः

भवति। प्रतिदिनं खेदास्पदवार्ताः वयं श्रुणुमः

च। पितेन बालिका मृताः, कुतरेण माता मृताः

इत्यादयः समस्याः समाजे आपातः। संस्कृतेः

अभावः एव अस्य कारणम्।

चान्द्रेयान् दार्त्यस्य विजयम्

नूतनकाले अस्माकं भारतस्य शास्त्र -

पर्यवेक्षणं स्थापनः च आसीत् इति। तस्य

चान्द्रेयान् पर्यवेक्षणं विजयकम् आसीत्।

ചന്ദ്രയാൻ ചന്ദ്രശ്ച ഉത്തര ദൂർവ്വ പ്രാപ്താ! അസന്ദാ
ചന്ദ്രശ്ച ഉത്തര ദൂർവ്വ പ്രാപ്തശ്ച പ്രഥമതന്യാ സർവ്വം
ഭവതി भारतं । അस्माകം വിജ്ഞാനശാസ്ത്രം പ്രഗതി:
പ്രാപ്തവന്തി ഇത്യശ്ച ഉദ്ഘാടനം ഭവതി ച
ചന്ദ്രയാൻ ।

आर्यभट्टस्य आर्यभटीयम्

भारते विश्वविख्यातः गणितशास्त्रपण्डितः
ज्योतिषशास्त्रपण्डितः च आसन् आर्यभट्टः । अस्य
आर्यभटीयस्य रचनाया भारतस्य शास्त्रम्
प्रगतिः प्राप्तः । अस्य रचना खगोलशास्त्रेषु
मथुरशिखा इव आभाति । इत्यनेन सामान्येन
भारतस्य प्रथमं पर्यवेक्षणं पेशकस्य नाम
'आर्यभट्टः' आसीत् । अस्य शून्यस्य आगताः
गणितशास्त्रस्य अमूल्यम् योगदानम् आसीत् ।
आर्यभटीयस्य चत्वारः अध्यायाः भवति : -

- १) जीतिकापादः
- २) गणितपादः
- ३) गोलपादः
- ४) कालक्रियापादः

നൂതനകാലം ശാസ്ത്രപുരോഗതി: വിദ്യാഭ്യാസരംഗം

നൂതനകാലം വിദ്യാഭ്യാസരംഗം സർവ്വകാശ്: വിവിധ
വരിപാടി: കുर्वന്തി । തस्മിൻ ഏകം भवति
'സൈൻസ് ഫീൽഡ്' । एतेभ्य: छात्रा: शास्त्र
मञ्चलाया: ज्ञानं वर्धयन्ति । न केवलं शास्त्र:
साहित्य, कला इत्यादय: ज्ञानं वर्धयितुं लक्षा
सर्वकार: 'कलात्सव:' इति नाम्ना वरिपाटि:
कुर्वन्ति । एषा मुख्यं अस्मिन् केश कलात्सव:
भवति शुद्धं ।

उपसंहारम्

अस्मिन् विज्ञानं तन्त युगे जगत् अतिशीघ्रं
वध प्रगति: प्राप्नुवन्ति । भारतं विज्ञानं वर्धयति ।
कालिदास: , व्यास: , श्रीहर्ष श्रीहर्ष: इत्येते प्रमुखय:
लोकप्रशस्त कवि: जन्मगेहम् इयं पुण्य भूमि:
लोकशत्रु प्रथमतया प्राप्नुवन्ति । एतत् पुण्य
भूमौ जन्म गेहम् अस्माभि: धन्य: अस्ति ।

इत्नाकरकान्तपक्षां हिमालयकिरीटिनीं
ब्रह्मराजर्षिरत्नाव्यां वन्दे भारत मातरं